

Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж Київського НТЕУ

Розділ 9 ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА

Тема 9.1. Організація надання першої медичної допомоги в бою

Навчальні питання:

1. **Обов'язки штатного медичного персоналу**
2. **Розшук поранених на полі бою, їх огляд і надання першої медичної допомоги**
3. **Ознаки смерті**
4. **Перша медична допомога при пораненнях. Кровотечі і рани**

1. **Обов'язки штатного медичного персоналу**

Санітар чи стрілець-санітар повинен мати такі навички:

- **уміння швидко знаходити поранених, надавати їм першу медичну допомогу;**
- **витягувати поранених з ушкодженої бойової техніки (танку, бойові машини);**
- **відтягувати в найближче, захищене від вогню противника місце і позначати їх умовними позначками;**

- виносити поранених і хворих на підручних засобах, лямках, ношах та ін. до транспортних засобів;
- завантажувати (вивантажувати) поранених на різні види транспорту;
- проводити найпростіші санітарно-гігієнічні і протиепідемічні заходи в підрозділах

Санітарний інструктор роти в бойових порядках роти:

- організовує роботу стрільців-санітарів взводів і приданих йому санітарів;
- особисто бере участь у розшуку поранених і хворих, у наданні їм першої медичної допомоги;
- вживає заходів щодо їх захисту від вторинних уражень у "гніздах" поранених і позначає місця укриття умовними позначками або радіосигнальними приладами

Окрім того, санітарний інструктор:

- **організовує евакуацію поранених до медичного пункту батальйону (МПБ);**

- **вказує легкопораненим**

найбезпечніший шлях до місця стоянки санітарного транспорту — на пост

санітарного транспорту

або на МПБ

Загальні правила надання першої допомоги на полі бою. Алгоритм дій

- ✓ ***Забрати у пораненого зброю або розрядити її***
- ✓ ***Встановити тяжкість рани***
- ✓ ***Визначити можливі пошкодження, крім видимих на око***
- ✓ ***Оцінити загальний стан потерпілого: чи можлива небезпека шоку при кровотечі***
- ✓ ***Вжити заходів для зупинки кровотечі і запобігання забруднення рани***
- ✓ ***Відтягнути у безпечне місце та позначити його***
- ✓ ***Покласти у відновлювальне положення***

2. Розшук поранених на полі бою

Для розшуку поранених на полі бою, окрім штатних санітарів, за розпорядженням командирів може призначатися особовий склад підрозділів.

Для ретельного огляду місцевості, де могли залишитися невиявлені поранені, може використовуватися метод розшуку ланцюгом, коли санітари і призначений особовий склад стає в ланцюг з таким розрахунком, щоб відстань між людьми дозволяла підтримувати візуальний чи звуковий контакт, що дозволяє ретельно оглядати місцевість і при виявленні пораненого подавати умовний сигнал

Особливо уважно слід оглядати зруйновані оборонні споруди (окопи, бліндажі, землянки), вирви від снарядів, ділянки місцевості, покриті густою рослинністю (кущі, чагарники, висока трава та ін.).

Позаду цепу просуваються санітарно-транспортні засоби, на які завантажуються виявлені поранені

Способи витягування поранених із бойової техніки

Перший спосіб — лямку накладають на верхній відділ тулуба.

Другий спосіб — лямку накладають на нижні кінцівки.

Третій спосіб — лямку, складену кільцем, надягають на пораненого таким чином, щоб її карабіни щільно прилягали до спини (на рівні лопаток).

Перенесення поранених на ношах

Підняти пораненого із землі і покласти на ноші можна трьома способами.

Перший спосіб — підняття пораненого на руках.

Другий спосіб — підняття за одяг — застосовується в тих випадках, коли пораненого, потрібно покласти на ноші і перенести якомога швидше.

Третій спосіб — накат — використовується в тих випадках, коли санітари перебувають у зоні автоматно-кулеметного вогню, і повинні діяти лежачи

3. Ознаки смерті

Серцебиття

Дихання

*Реакція
зіниць*

Клінічна смерть – короткочасна перехідна стадія між життям і смертю, яка настає при припиненні серцевої діяльності і дихання.

Під час клінічної смерті, яка триває до **4-6 хвилин**, людина вже не дихає, серце перестає битися, проте незворотні зміни в тканинах ще відсутні. В цей період організм можна оживити.

Ознаки клінічної смерті

Повна втрата свідомості та рефлексів

Зміна кольору шкіри

Розширення зіниць, відсутність реакції їх на світло

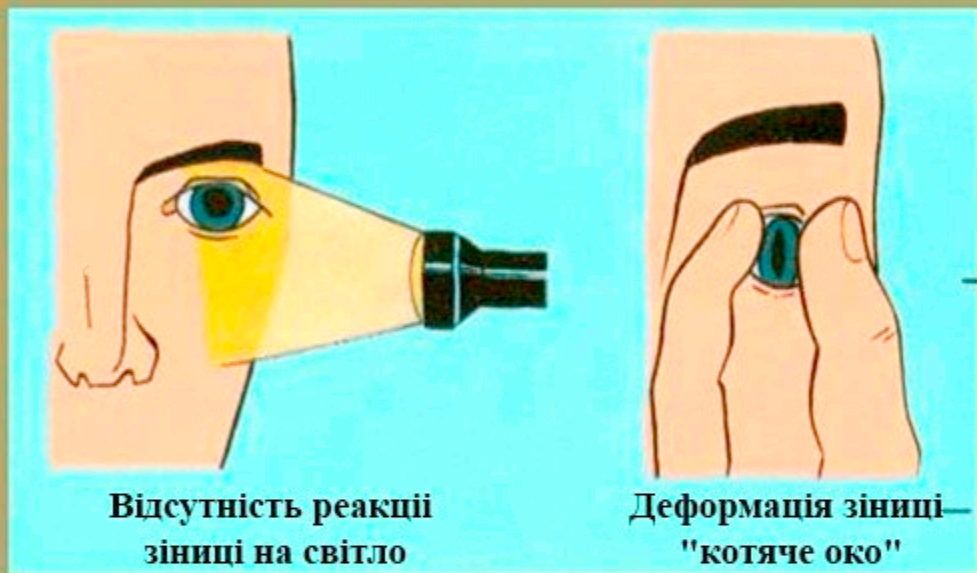
Відсутність серцебиття

Відсутність самостійного дихання

Явні ознаки смерті (біологічна смерть)

1. Помутніння і висихання роговиці очей.
2. При здавлюванні ока з боків пальцями, зіниця звужується і нагадує котяче око.

через 30-60 хвилин

3. Охолодження тіла і поява трупних плям.

4. Трупне задубіння.

4. Перша медична допомога при пораненнях

Що входить в обсяг першої медичної допомоги:

- Розшук поранених (уражених)
- Боротьба з больовим шоком
- Тимчасова зупинка кровотеч
- Усунення асфіксії
- Серцево-легенева реанімація
- Гасіння одяжі і ПМД при опіках
- Іммобілізація при переломах
- Заходи при відкритому пневмотораксі
- Накладання асептичної пов'язки

- **Заходи при синдромі тривалого стискання тканин**
- **Введення антидотів**
- **Одягання протигаза, шолома для поранених в голову, загальновійськового костюма**
- **Витягування поранених із бойових машин, танків, завалів**
- **Винесення поранених у найближчі укриття**

Кровотечі і рани

Класифікація ран

Залежно від форми, предмета або виду зброї рани поділяють на:

- ✓ **вогнепальні,**
- ✓ **різані,**
- ✓ **рубані,**
- ✓ **колоті,**
- ✓ **рвані,**
- ✓ **забиті,**
- ✓ **покусані**

Залежно від важкості:

- поверхневі, - глибокі, - сліпі, - наскрізні - проникаючі

Різани

Вогнепальні

Рвані

Кусані

Види кровотечі

ВЕНА

Вени переносят небагачену кровь от тела в сердце. Их стенки тоньше, чем у артерий.

АРТЕРИЯ

Артерии переносят обогащенную кровь от сердца в тело. Их стенки толстые и прочные.

КАПИЛЯР

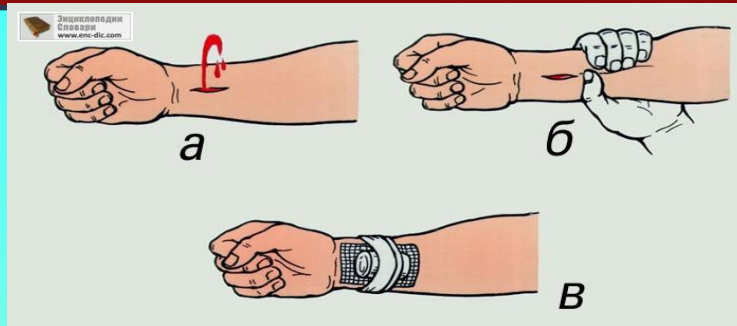
Капилляры переносят кровь в ткани тела, поставляя кислород в клетки.

Венозна

Артеріальна

Капілярна

Загальні правила зупинки артеріальної кровотечі

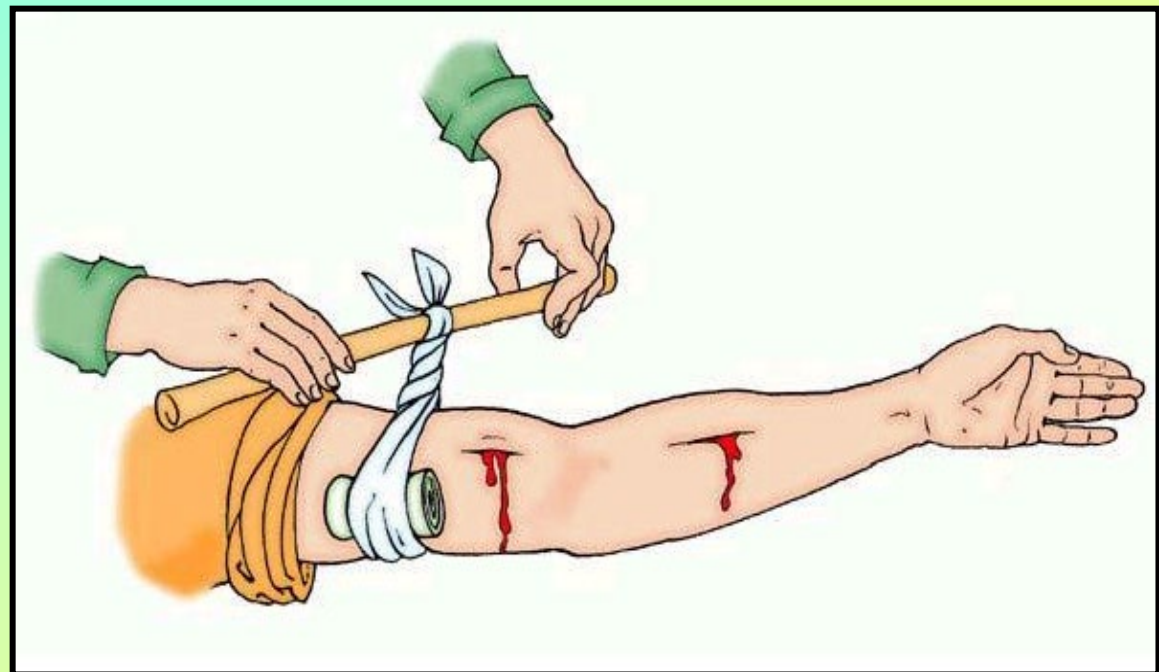

- *затиснути пальцями артерію*
- *помацати пульс*
- *накласти джгут або закрутку, захистивши місце накладання м'якою прокладкою*
- *підкласти записку, де позначено час накладання джгута (закрутки)*
- *знеболити (укол) постраждалого*
- *накласти стерильну пов'язку на рану*
- *послабити джгут через 1 годину, поки кінцівка не порожевіє*

Правила накладання джгута

Джгут може бути як табельним, так і імпровізованим (марля, бинт, одяг тощо). Для запобігання пошкодження шкіри ширина імпровізованого джгута повинна бути не менше 5 см.

Категорично забороняється використовувати як джгут дріт, мотузку, шнурки

Зупинка кровотечі методом згинання кінцівки

Правила накладання джгута при венозній кровотечі

Накладається у випадку:

1. Якщо ампутована кінцівка.
2. Якщо в людини більше однієї кровотечі і немає допомоги.
3. Якщо туга пов'язка не зупинила кровотечу.
4. Джгут накладається вище рани на одяг і не більше як на 30 хв.
5. Обов'язково фіксується час накладання